

Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi International Journal of Teaching Turkish as a Foreign Language

Geliş/Received: 02.10.2023 Kabul/Accepted: 21.12.2023

Türkçenin Yabancı/ İkinci Dil Olarak Öğretiminde Etkinlik Örnekleriyle Gezi Yazılarının Kullanımı*

Veli GÖK^a

^a Arş. Gör., Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Eğitim Fakültesi, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu, TÜRKİYE, veligok@kastamonu.edu.tr
ID : 0000-0002-7431-0007

Abstract. Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde temel kaynak dil öğretim setlerinin yetersiz olduğu, benzer şekilde materyal çeşitliliğinin yetersiz olduğu ve öğretimde destekleyici materyal olarak farklı türlerde oluşturulan metinlerin kullanıldığında öğretime olumlu katkılar sağladığı görülmüştür. Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde gezi yazılarının kullanımı materyal eksikliğini giderebilir mi? sorusu çalışmanın problem durumunu oluşturmaktadır. Çalışma ile amaçlanan, Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde gezi yazılarını kullanarak öğretimi destekleyici materyaller üretmek ve öğretimin niteliğini artırmaya katkı sağlamaktır. Bu hedefler doğrultusunda inceleme yapılarak alanyazında gezi yazılarının kullanımına yönelik hazırlanan araştırmalar tespit edilmiştir. Türkiye'nin doğal güzelliklerini ve zenginliklerini, kültürünü Türkçenin incelikleriyle kaleme almış günümüz seyyahlarından Saffet Emre Tonguç'un "Hatay ve Adana" gezileri sonrası yazdığı yazılardan beslenerek Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde anlama (dinleme ve okuma) becerilerini kapsayan etkinlikli materyal örneklerine yer verilmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizine uygun şekilde tasarlanmıştır. Alanyazında sınırlı sayıda çalışmada yer verildiği tespit edilen gezi yazılarının Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde kullanımının yaygınlaştırılması gerektiği ve öğretimde kullanımının pek çok yönden fayda sağlayacağı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Keywords: Türkçenin Yabancı/ İkinci Dil Olarak Öğretimi, Öğretimi Destekleyici Materyaller, Kültür, Metin Seçimi, Gezi Yazıları.

The Use of Travel Writings with Examples of Activities in Teaching Turkish as A Foreign/Second Language

Öz. It has been observed that the basic resource language teaching sets are insufficient in teaching Turkish as a foreign/second language, similarly, the variety of materials is insufficient and when texts created in different genres are used as supportive materials in teaching, they make positive contributions. The question of whether the use of travel writings in teaching Turkish as a foreign/second language can overcome the lack of materials

* Çalışma 19-21 Ekim 2023 tarihlerinde düzenlenen 15. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur.

constitutes the problem of the study. The aim of the study is to produce materials that support the teaching of Turkish as a foreign/second language through the use of travel writings and to contribute to improving the quality of teaching. In line with these objectives, the researches prepared for the use of travel writing in the literature were identified. Saffet Emre Tonguç, one of today's travelers who has written about Turkey's natural beauty and richness, culture with the subtleties of Turkish, has included examples of materials with activities covering comprehension (listening and reading) skills in teaching Turkish as a foreign/second language by feeding on his writings after his trips to "Hatay and Adana". The study was designed according to document analysis, which is one of the qualitative research methods. It was concluded that the use of travel writing, which is found in a limited number of studies in the literature, should be expanded in teaching Turkish as a foreign/second language and that its use in teaching will be beneficial in many ways.

Anahtar Kelimeler: Teaching Turkish as a Foreign/Second Language, Materials to Support Teaching, Culture, Text Selection, Travel Writings.

1. GİRİŞ

Türkçe, dünyanın en eski ve en zengin dil hazinelerindendir. Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretimi alanına yoğunlaşan çalışmalarla birlikte Türkçeyi öğrenmek isteyen yabancıların sayısında da artış yaşanmakta ve Türkçeyi öğrenmek için her yıl belirli düzeyde ilgi olmaktadır. Bu ilgi de Türkiye'nin yüzyıllar öncesine dayanan tarihi, coğrafyası, eşsiz güzellikleri ve kültürü saklıdır. Öğrenci için dil öğretiminin başlangıcında yabancı olduğu pek çok değer, zamanla yerini meraka, ilgiye ve alışkanlığa bırakmaktadır. Dil öğretiminin aynı zamanda bir kültürün öğretimi olduğu gerçeğinden yola çıkılarak dil sayesinde sınırların ötesine geçildiğini söylemek mümkündür.

Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde metin, önemli bir öğretim aracıdır. Metinlerin oluşmasında dilin içinde yaşadığı topluma dair esintileri (kültürünü) görmek mümkündür. Bu kültür esintileri sayesinde dünya hepimizin ortak evi olacaktır (Okur ve Eroğlu, 2022; 126). Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde kültür çalışmalarının öğretim programı, ders kitapları, öğretimi destekleyici materyaller, öğrenciler ve öğreticiler boyutuyla olmak üzere beş başlıkta ele alındığı bilinmektedir (Gök, 2022). Özellikle öğretimi destekleyici materyaller noktasında gezi yazılarından (Çelik, 2018) atasözleri ve deyimlere (Çelik ve Emiroğlu, 2023), halk hikâyelerinden (Doğan Gök, 2022) şarkılara (Okyay, İlçioğlu ve Gök, 2018) filmlerden (İşcan ve Yassıtaş, 2019) gazete yazılarına (Demirel ve Yılmaz, 2021) pek çok türde çalışmanın yer aldığı bilinmektedir. Okur ve Eroğlu (2023) çalışmalarında kültürün dil öğretimindeki önemine vurgu yaparak Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde kültür aktarımında faydalanılacak kaynakları paylaşmışlardır. Bu çalışmalarda araştırmacılar tarafından dikkat çekilen ortak nokta: Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretimini destekleyen, sınıf içinde uygulanabilir, kullanışlı, öğretimi destekleyici materyallerin sayısının artırılması gerektiği görüşüdür.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni(D-AOBM), “Öğretme ve öğrenme sürecinin eylem tarafından yönlendirildiğini, yani eylem odaklı olduğunu işaret etmekte, öğrenciyi sosyal bir aktör olarak görmektedir” (Council of Europe, 2020; 29-30). Bununla paralel olarak dil öğretimi etkileşimi incelemekte, oluşturulan metinler ve etkinlikler aracılığıyla dört temel dil becerisinin (dinleme/ anlama, okuma/ anlama, yazma, konuşma) gelişimi hedeflenmektedir. Bir öğrencinin dil öğreniminde temel düzeyden uzmanlığa kadar geçen süreçte önemli derecede etkili olan unsur, motivasyondur. O motivasyonun oluşmasında ise öğreticinin payı oldukça büyüktür. Öğretici gözlemlerinden hareketle öğrencilerin her dil düzeyinde yeni ve farklı olana ilgi gösterdiğine ve görsel metinlere çok daha fazla merak duyduğuna dikkat çekilmiştir. Bu noktada öğretici için öne çıkan metin türü gezi yazılarıdır. Öyle ki gezi yazıları okur için yeni bir keşfe kapı aralanmasını sağlayan özel, dikkat çekici metinlerdir ve

Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde kullanıldığında önemli bir destekleyici materyal örneği olabilir. TDK sözlükte gezi yazısı: “*Geziliş görülen yerleri, özelliklerini, o yerlerdeki insanların yaşantılarını, geleneklerini anlatan düzyazı.*” şeklinde ifade edilmiştir (TDK Sözlük, 2023).

Türkçe sevginin, birlikteliğin, hoşgörünün dilidir ve yabancılara öğretilirken ayrı bir özen gösterilmelidir. Barın’ın şu ifadeleri Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminin hedefini en iyi şekilde açıklamaktadır: “*Yabancılara Türkçenin öğretiminde amaç, yalnızca birtakım kelimeleri öğretmek değildir. Kişiyi dili, Türk kültürünü yeterli ölçüde kazandırmaktır çünkü Türkçeyi severek, isteyerek öğrenen bir yabancı, Türkiye’nin kültür elçisi durumuna gelmektedir. Dolayısıyla, yabancılara Türkçeyi öğretirken hem dilimizi zorlaştırmadan öğretmeli hem de sevdirmelidir*” (2003; 312).

Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde temel kaynak dil öğretim setleriyle beraber öğretimi destekleyici materyaller de öğretimi verimli hale getirmek için başvurulan yardımcı kaynaklardır. Hem ders kitaplarında hem de destekleyici materyallerde öğretimin anahtarı, metinlerdir. Dil öğretiminde bu metinler yalnızca sınıf ortamında ve geleneksel şekilde oluşturulmamakta, öğretimi zenginleştirmek için farklı ortamlardan ve metinlerden faydalanılmaktadır. Uslu Üstten ve Haykır da bu durumla ilgili metin seçimi noktasında şu ifadelerle yer vermişlerdir: “*Yabancı dil öğretimi ve öğrenimi sadece sınıf ortamında gerçekleştirilen bir eylem değildir. Bu nedenle yabancı dil öğrencilerinin karşılaştıkları metinler sınıf ortamı ve ders materyalleri ile sınırlanmamalı, öğrencilere farklı ortamlarda değişik metinlerle buluşma imkânı verilmelidir*” (2019; 1640).

Demirel ve Gök (2021) öğreticilerin öğretimi destekleyici materyal kullanım durumlarını inceledikleri çalışmada katılımcıların tamamının (40/40) destekleyici materyal kullanımını gerekli bulduğunu ve yine katılımcıların tamamının (40/40) öğretimde destekleyici materyal kullandığını ortaya koymuşlardır. 40 öğreticiden 33’ünün alanda materyal çeşitliliğini yetersiz bulduğu da çalışmanın bir diğer önemli sonuçlarındandır.

Öğreticilerle yapılan görüşmelerde öğreticilerin, destekleyici materyal kullanım sebebi olarak;

- ❖ 17’si öğrencinin öğrendiklerini pekiştiriyor, destekliyor, kalıcı, etkili ve verimli hale getiriyor,
- ❖ 10’u ders kitapları yetersiz,
- ❖ 5’i dil öğretimini kolaylaştırıyor,
- ❖ 5’i öğrencilerin farklı bağlamlarla karşılaşmalarında fayda var,
- ❖ 3’ü farklı sebepleri ifade etmişlerdir.

Gök (2022) kültür çalışmalarını değerlendirdiği araştırmasında, Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde “kültür” odaklı çalışmaları beş alt başlıkta ele almıştır: Öğretim Programı, Ders Kitapları, Öğretimi Destekleyici Materyaller, Öğrenciler, Öğreticiler. Gök, kültürümüzden örnekler yansıtan ve Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde öğrencilerin öğrenmelerine etkisi boyutuyla ortaya konulan öğretimi destekleyici materyal çalışmalarında 26 farklı metin türünde Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde destekleyici materyal örneklerinin yer aldığını belirtmiştir (2022; 502-503). İncelenen çalışmaların sonuç bölümlerinde farklı metin türlerinde etkinlik geliştirme Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretimine olumlu yönde katkı sağlayacağı ifade edilmiştir.

Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri çalışmalarında (Altunkaya, 2021; Akyârek, 2021; Doyumğaç, 2022; Mutlu ve Gümüş, 2021) öne çıkan sorunların başında ‘materyal eksikliği’ konusu gelmektedir. Yüce ve Süğümlü (2023) Türkçenin yabancı/ ikinci dil

olarak öğretimini değerlendirdikleri çalışmada da benzer şekilde önerilerden ilkinin “materyal ve uygulama çeşitliliği sağlanmalıdır” olduğu görülmüştür.

1.1 Amaç

Çalışma ile amaçlanan, Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde gezi yazılarını kullanarak destekleyici materyaller üretmek ve öğretimin niteliğini artırmaya katkı sağlamaktır.

1.2 Problem

Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde temel kaynak dil öğretim setlerinin yetersiz olması, öğretimi destekleyici materyallerin kullanılması ve kullanımının da gerekli görülmesi alanyazındaki çalışmalardan tespit edilmiştir. Bununla beraber materyal çeşitliliğinin yetersiz olması ve öğretimde farklı türlerde oluşturulan metinlerin kullanıldığında öğretime olumlu katkılar sağlaması durumları da benzer şekilde alanyazındaki çalışmalar ışığında görülmüştür. Dolayısıyla çalışmanın problem cümlesini, “Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde gezi yazılarının kullanımı materyal eksikliğini giderebilir mi, öğretimi iyileştirmek için öğreticilere ve öğrencilere destekleyici materyal olarak katkı sağlar mı? soruları oluşturmaktadır.

2. YÖNTEM

Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden ‘doküman analizi’ yöntemine uygun şekilde tasarlanmıştır. Doküman analizi, belgesel tarama olarak da bilinmektedir. Var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir. Diğer araştırma yöntemlerinin tamamlayıcısı olduğu gibi pek çok çalışmada tek başına da kullanılmaktadır. Doküman analizi yönteminin aşamaları: Veri toplama – Kodlama – Veri analizi – Raporlama şeklindedir (Sak vd., 2021; 232-233).

2.1 Veri Toplama ve Verilerin Analizi

Çalışmada sırasıyla alanyazından önce veriler toplanmıştır. Veri toplama sürecine ilk olarak YÖKTEZ taramasıyla başlanmıştır. Çalışma gezi yazılarının dil öğretiminde kullanımı olduğundan dolayı ilk olarak “gezi yazıları” adıyla tarama yapılmış 4 lisansüstü çalışmaya rastlanmıştır ancak bu çalışmaların dil öğretimi odağında yapılmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde TDK sözlükte tanımı “gezi yazısı” olarak yapılan düzyazı türü için gezi yazısı adıyla tarama yapılmış ancak bu başlıkta da bir çalışma yer almadığı görülmüştür. TDK sözlükte seyyahların gezip gördükleri yerleri anlattıkları eserlere verilen addan yola çıkılarak “seyahatname” adıyla tarama yapılmış 151’i yüksek lisans, 35’i doktora olmak üzere toplamda 186 lisansüstü çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmaların içeriklerine odaklanılmış ve sadece 1 çalışmanın dil öğretimi odağında hazırlandığı tespit edilmiştir. Çalışma yalnızca “gezi yazıları” odağında yapıldığı için başka bir isimlendirme ile YÖKTEZ taraması yapılmamıştır.

Ardından alanyazındaki makaleler TÜBİTAK ULAKBİM çatısı altında hizmet sunan DergiPark sisteminden taranmıştır. Detaylı taramalarda sırasıyla “gezi yazıları” adıyla 6, “gezi yazısı” adıyla 6, “seyahatname” adıyla 50, “gezi yazılarının” adıyla 2, “gezi yazılarında” adıyla 5, “gezi yazılarıyla” adıyla 0, “gezi yazılarının kullanımı” adıyla 0, “gezi-gözlem etkinlikleri” adıyla 1 makaleye ulaşılmıştır. Ancak ulaşılan 70 makaleden yalnızca 3’ünün dil öğretimi odaklı olduğu tespit edilmiştir. Son olarak çalışmanın problem durumunda da değinildiği üzere “materyal eksikliği” sorunu alanyazında dile getirilmekte bu sebeple etkinlik kitapları da taranmıştır ve 2023 yılında hazırlanmış doğrudan Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde kullanılması amacıyla hazırlanan 12 etkinlik kitabına ulaşılmıştır. Veriler analiz edilerek raporlaştırılmış ve çalışmanın bulgular bölümünde detaylı bir şekilde

sunulmuştur.

3. BULGULAR

Çalışmanın bulgularını YÖKTEZ veri tabanında konuyla ilgili yapılan aramalardan elde edilen lisansüstü tezler, alanyazındaki makale çalışmaları ve etkinlikli kitap çalışmaları oluşturmaktadır.

YÖKTEZ veri tabanında konuyla ilgili seçilen kelimelerle yapılan aramalarda tespit edilen lisansüstü çalışmaların sayısı aşağıda Tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1

Lisansüstü Çalışmalarda Gezi Yazıları

Aranan Kelimeler	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Türkçenin Yabancı/ İkinci Dil Olarak Öğretimi	
				YL	DR
Gezi yazıları	4	0	4	-	-
Gezi yazısı	0	0	0	-	-
Seyahatname	151	35	186	1	-
	160	35	190	1	-

Türk Yıldız(2019) çalışmasında seyahatnamenin on cildini incelemiş, eserden seçtiği metinler aracılığıyla dört temel dil becerisine yönelik etkinlikler hazırlayarak seyahatnamenin Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde kullanımının pek çok açıdan fayda sağlayacağı sonucuna ulaşmıştır (207-208).

DergiPark’ta konuyla ilgili seçilen kelimelerle yapılan aramalarda tespit edilen makale çalışmalarının sayısı aşağıda Tablo 2’de sunulmuştur:

Tablo 2

Makale Çalışmalarda Gezi Yazıları

Aranan Kelimeler	Makale Sayısı	Türkçenin Yabancı/ İkinci Dil Olarak Öğretimi
Gezi yazıları	6	-
Gezi yazısı	6	-
Seyahatname	50	-
Gezi yazılarında	5	-
Gezi yazılarıyla	0	-
Gezi yazılarının kullanımı	0	-
Gezi yazılarının	2	2
Gezi – Gözlem	1	1

etkinlikleri

Toplam	70	3
--------	----	---

Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde gezi yazılarının kullanımı üzerine yapılan makale çalışmalarına bakıldığında; Dinç Kurt (2015), gezi yazılarının kelime öğretiminin yanı sıra hedef dil ve kültüre dair öğrencilerde yeni bakış açıları kazandırmada çok etkili bir araç olduğunu belirtmiştir. Kurnaz (2018), gezi yazılarının Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde hem öğretici hem de ilgi çekici metinler olduğunu ve ders materyali olarak kullanılmalrının uygun olduğunu ifade etmiştir. Son olarak Çelik ve Genç (2019) de yabancı öğrencilerin gezi-gözlem etkinlikleri ile Türk kültürü unsurlarını daha iyi öğrendikleri sonucuna ulaşmıştır.

Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde hazırlanan etkinlikli çalışma kitaplarında Türkdil, Akıncılar ve Yılmaz'ın (2023) hazırladığı on iki kitaba bakıldığında bir kahramanın farklı şehirleri gezdiği ve o şehirlerin hemen hemen tüm özelliklerini öğrendiği görülmektedir. Örneğin: Musa Osmanlı'nın İlk Başkenti Bursa'da, Musa Müze Şehir Mardin'de, Musa Lezzetler Şehri Hatay'da. Farklı düzeylerde etkinliklerin de yer aldığı bu kitapların Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde önemli, destekleyici materyal örneği oluşturduğunu söylemek mümkündür.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Alanyazında gezi yazılarının Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde kullanımına ilişkin ortaya koyulan bütün çalışmaların (Çelik ve Genç, 2019; Dinç Kurt, 2015; Kurnaz, 2018; Türk Yıldız, 2019) sonuçlarına göre gezi yazılarının kullanımının öğretime pek çok farklı açıdan olumlu katkılar sağladığı görülmüştür. Bu çalışma ile de benzer şekilde sınıfın içinde öğreticinin işini kolaylaştırmak, öğreticiye fikir vermek; sınıfın dışında ise öğrenciye öğrenmek istediği dil yapılarına ve yeni kelimelere ilişkin destekleyici, öğretimi kalıcı hale getirecek alternatif çözümler sağlamak hedeflenmiştir. Bununla beraber Gök'ün (2022) kültür çalışmalarını değerlendirdiği araştırmasındaki 26 farklı metin türünde öğretimi destekleyici materyal üretme çalışmalarıyla gerçekleştirilmek istenen amaç anlamında örtüştüğünü söylemek mümkündür. Gezi yazıları, Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde temel dil becerilerinin (dinleme/ anlama, okuma/ anlama, yazma ve konuşma) gelişiminde kullanılabilir, özgün ve nitelikli bir destekleyici materyal örneği olabilir ve alanda dikkat çekilen materyal eksikliği sorununa çözüm getirebilir.

Türkdil, Akıncılar ve Yılmaz'ın (2023) hazırladığı etkinlik kitapları, Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde gezi yazılarının kullanımı adına iyi örnekler olarak verilebilir. Özellikle herhangi bir sadeleştirme çalışması yapılmadan ve dil öğretiminin içinden öğreticiler tarafından hazırlanan özgün materyaller olması oldukça önemlidir. Alanda yalnızca gezi yazıları türünde değil, diğer pek çok edebi türde bu örneklerin artması Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretimine pek çok açıdan önemli katkılar sağlayacaktır.

Mosquera (2023) çalışmasında öğretmen yapımı materyallerin uygulanmasının, öğrenme etkinliklerinin geliştirilmesine katkıda bulunduğunu, bununla beraber öğrencileri dil öğrenmeye ve kullanmaya teşvik ettiğini ortaya koymuştur. Türkçenin yabancı/ ikinci dil olarak öğretiminde öğrencilerden beklenen de özgün materyaller hazırlamaları ve öğrencilerin öğrenmelerini destekleyerek kalıcı hale getirmeleridir. Metin seçiminde öğreticiler, gezi yazılarından daha sık faydalanmalı, öğrencilerin Türkçeye olan ilgi ve merakını artıran gezi yazılarının her dil düzeyinde (A1, A2, B1, B2, C1, C2) kullanımını yaygınlaştırmalıdır.

Çalışmada etkinlikler oluşturulurken günümüz seyyahlarından Saffet Emre Tonguç'un düzenli olarak yazdığı gezi yazılarının "Hatay ve Adana" bölümlerinden faydalanılmıştır. Burada yakın zamanda büyük bir afet geçiren şehirlerimiz tercih edilerek öğrencilerde bu şehirlere dair zenginlikler adına farkındalık oluşturmak hedeflenmiştir.

4.2 Öneriler

Çalışmada öneri olarak, benzer şekilde günümüz seyyahlarının televizyon programlarından, dijital platformlardaki programlarından faydalanılabilir. Sosyal medya platformlarında örneğin instagramda paylaşılan gezi içerikli kısa videolardan faydalanılabilir. Bunun yanı sıra benzer şekilde gezi yazıları düzeylere göre uyarlanarak öğrencilerin Türkçe öğretimine etkisi, bütün dil becerilerinde veya seçilecek bir beceride yapılacak uygulamalarla test edilebilir.

Not: Çalışmanın ekinde sunulan etkinlik örnekleri B2 düzeyinde hazırlanmıştır. Etkinlikler şehirlerin görselleri kullanılarak zengin hale getirilebilir. Aynı zamanda kolay bir şekilde çeşitli web 2.0 araçları kullanılarak dijital ortama aktarılabilir.

KAYNAKÇA

- Altunkaya, H. (2009). Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmek: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı-16*, 1-33.
- Akyârek, H. M. (2021). Yabancılara türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar üzerine genel bir değerlendirme, *Journal of International Social Research*, 14(79), 283-291.
- Barın, E. (2009). Yabancılara Türkçenin Öğretiminde Temel Söz Varlığının Önemi, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 311-317.
- Council of Europe (2020). Common European Framework Of Reference For Languages: Learning, Teaching, Assessment – Companion Volume, Council of Europe Publishing. Strasbourg. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-referen-ce-for-languageslearning-teaching/16809ea0d4> adresinden 14. 09. 2023 tarihinde erişilmiştir.
- Çelik, D. ve Emiroğlu, S. (2023). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Hareketli Resimlerle Atasözleri ve Deyimlerin Öğretimi, *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 8(1), 69-92.
- Çelik, H. ve Genç, A. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Motivasyon ve Kültür Aktarım Aracı: Gezi-Gözlem Etkinlikleri, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 4(1), 42-53.
- Demirel, İ. F. ve Yılmaz, M. Y. (2021). Yabancı/İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Gazete Kullanımı, *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 99-112.
- Demirel, İ. F. ve Gök, V. (2021). Yabancı/İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğreticilerin Öğretimi Destekleyici Materyal Kullanım Durumları, *International Journal of Language's Education and Teaching*, 9(4), 105-118.
- Dinç Kurt, Y. (2015). Research on the Importance of Travel Writing in Teaching Turkish to Foreigners, *Turkophone*, 2(1), 52-67.

- Doğan Gök, D. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Halk Bilimi Unsurlarının Kullanımı. H. A. Esir, D. Sancı Uzun, B. Gökçe, M. H. Kibar Furtun, S. Tunç (Ed.). *Yunus Emre-Mehmet Akif Armağanı Türkçe Öğretim Araştırmaları* kitabı içinde (s.335-352). Ankara: Akçağ Yayıncılık.
- Doyumgaç, İ. (2022). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 5(2), 179-200.
- Gök, V. (2022). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürün Önemi ve Kültür Çalışmalarının Değerlendirilmesi. F. E. Kılınc (Ed.). *Eğitim Bilimleri Alanında Uluslararası Araştırmalar XV kitabı* içinde (s.497-510). İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde farklı öğretim alanlarına yönelik film etkinlikleri: uzun hikâye film örneği, *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, IV(I), 49-60.
- Kurnaz, Ö. (2018). Berna Çetin Akgün'ün Gezi Yazılarının Metin Dilbilimsel Çözümlemesi ve Yabancılar Türkçe Öğretiminde Okuma Materyali Olarak Kullanıma Uygunluğunun İncelenmesi, *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1(2), 47-69.
- Mosquera, D. (2023). Teacher-Made Materials Based on Meaningful Learning to Foster Writing Skills, *Colombian Applied Linguistics Journal*, 25(1), 17-30.
- Mutlu, H. H. ve Gümüş, E. (2021). Akademik Çalışmalara Göre Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Güncel Sorunlar. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(25), 829-853.
- Okur, A. ve Eroğlu, S. (2022). "Kültürel Okuryazarlık" Okuryazar mıyım? (Ed.) M. Özden. Ankara: Anı Yayıncılık. 119-130.
- Okur, A. ve Eroğlu, S..(2023). "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürel Unsurların Eğitim Öğretim Sürecine Dâhil Edilmesi." Yurt dışında Türkoloji ve Türkçe Öğretimi 2. (Ed.) Y. Yılmaz ve Ö. Çangal. Kırklareli & Erzurum. Fenomen Yayıncılık & RumeliYA Yayıncılık. 428-437.
- Okyay, D., İlçioğlu, H. ve Gök, V. (2018). *Yabancı Uyruklular İçin Şarkılarla Türkçe Öğretimi*. A. Okur (Ed.). Sakarya: Gelişim Ofset.
- Uslu Üstten, A. ve Haykır, T. (2019). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Seçimi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1633-1652.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç. ve Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250.
- Tonguç, S. E. (2023). <https://www.saffetemreonguc.com/turkiye/> adresinden 24.09.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Türkçe Sözlük (t.y.). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 26.09.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Türkdil, Y., Akıncılar, A. ve Yılmaz, D. (2023). Türkçeye Yolculuk – Musa Müze Şehir Mardin’de. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Türkdil, Y., Akıncılar, A. ve Yılmaz, D. (2023). Türkçeye Yolculuk – Musa Osmanlı’nın İlk Başkenti Bursa’da. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Türkdil, Y., Akıncılar, A. ve Yılmaz, D. (2023). Türkçeye Yolculuk – Musa Lezzetler Şehri Hatay’da. İstanbul: Kesit Yayınları.

Türk Yıldız, G. (2019). *Kaynak Eserlerin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılması: Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

Yüce, S. N. ve Süğümlü, Ü. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin değerlendirilmesine yönelik bir durum çalışması. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 8(2), 191-230.

EKLER**Örnek Gezi Yazısı Etkinlikleri****Dinleme Metni: Kalbimi Bırakarak Ayrıldığım Şehir: HATAY**

a. Her gidişimde tarihine, hoşgörü atmosferine, kozmopolit dokusuna ve eşsiz lezzetlerine ilk kez keşfeder gibi hayran olduğum bir kent Hatay. Diğer bir adı ile Antakya. Ne zaman gitsem, kalbimi orada bırakır “Tekrar geri geleceğim” diye fısıldayarak koyulurum yola.

Farklı din ve mezhepleriyle üç büyük dinin en güzel temsil edildiği yer Hatay. UNESCO tarafından “Barış Kenti” seçilmesi boşuna değil. Anadolu’da inşa edilen ilk cami olan Habib-i Neccar da burada, Hristiyanlığın yayılma döneminden günümüze özelliğini kaybetmeden ayakta kalan tek yapı olan St. Pierre Kilisesi de... Kilisenin önünde duvar örülmüş bir mağara var; burası Hristiyanların dünyadaki ilk ibadet yerlerinden biri olarak kabul ediliyor. Türkiye’nin tek Ermeni köyü Vakıflı Köyü de Hatay’da.

Kilo Almanın Keyifli Olduğu Mutfak

b. Hatay mutfağı dillere destandır, ününü bilmeyen yoktur. Hataylılar, şehir mutfağında 400 çeşit yemek olduğunu söylüyor ve dünya çapında tanıtılması için uğraş veriyorlar. Hataylıların sofrasında ne yok ki; öncelikle sayamayacağınız kadar çok meze çeşidi aklınızı başınızdan alıyor. Kebap türleri, sulu yemekler, tatlılar; hepsi birbirinden lezzetli. Eğer bir Hatay gezisi planlarsanız aklınızda bulunsun şehrin lezzetlerine doymak için tek gün asla yetmez!

Kaynak: <https://www.saffetemretonguc.com/turkiye/> internet adresidir.

(Metin sadeleştirilmiştir.)

B2 Düzeyi Dinleme Etkinliği

Dinleme Öncesi -Türkiye’de kaç şehir var, biliyor musun?   -En sevdiğin Türk yemekleri neler?
Dinleme Esnası
Kalbimi Bırakarak Ayrıldığım Şehir: HATAY a. Dinleme metnini dikkatle dinleyiniz. Aşağıdaki sorulara “Doğru / Yanlış” cevap veriniz. 1. Hatay’ın başka bir adı daha var: Antakya.   ..... / ..... 2. Yazar Hatay’ı çok beğenmiş.   ..... / ..... 3. Hatay, barış kentidir.   ..... / ..... 4. Hatay’da hiç kilise yoktur.   ..... / ..... 5. Hatay Hıristiyanlar için önemsiz bir şehirdir.   ..... / .....
Kilo Almanın Keyifli Olduğu Mutfak b. Dinleme metnini dikkatle dinleyiniz. Aşağıdaki sorulara “Var / Yok” cevap veriniz. 6. Hatay mutfağında çok yemek çeşidi   ..... / ..... 7. Hatay mutfağında az sayıda lezzetli meze çeşitleri   ..... / ..... 8. Hatay’da lezzetli tatlılar   ..... / .....

ziyaretçilerin hafızalarında unutulmaz hatıralar bırakıyor.

Seyhan ve Taş Köprü

Seyhan Nehri'nin şehrin içinde süzülüşü Adana'ya sudan gelen güzelliği armağan ediyor. Üzerinde yer alan Roma döneminden yadigâr taş köprü ise tarihten gelen estetik bir dokunuş. Adana'nın simgesi olan köprü, Seyhan nehrinin iki yakasını bağlıyor asırlardır. Halen kullanılabilen dünyanın en eski köprüsü! İmparator Hadrian tarafından yaptırılan, İmparator Jüstinyen tarafından büyük bir onarımdan geçirilen köprü, 310 metre uzunluğa sahip.

Misis Antik Kenti

Kentte bulunan 4. yüzyıla ait bazilika tarzındaki bir tapınağın küp şeklinde küçük rengârenk taşlarla yapılmış yer mozaiği, sanat tarihçilerin gözbebeği. Mozağin tam ortasında bir masa şeklinde yapılmış kümes, etrafında Nuh Peygamber'in tufanda gemisine aldığı 23 kuş ve kümes hayvanı ile onların etrafında diğer hayvanların yer aldığı betimlemeler var. Lokman Hekim'in ölümsüzlük ilacını buradaki köprüden geçerken düşürdüğü efsanesi ise hala anlatılıyor.

Kaynak: <https://www.saffetemretonguc.com/turkiye/> internet adresidir.

(Metin sadeleştirilmiştir.)

B2 Düzeyi Okuma/ Anlama Etkinliği

Bereketli Topraklar Üzerinde adlı okuma/ anlama metnini okuduktan sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- 1. Adana şehri için aşağıdaki cümlelerden hangisini söylemek yanlıştır?**
  - a. Adana'nın toprakları oldukça bereketlidir.
  - b. Sinema ve edebiyat dünyasında epey popüler bir şehirdir.
  - c. Adana'da çok az kültür-sanat etkinliği gerçekleşir.
  - d. Adana kebabıyla meşhur bir şehirdir.

- 2. Aşağıdakilerden hangisi ölmeye yüz tutan zanaat örneğidir?**
  - a. Öğretmenlik
  - b. Diş hekimliği
  - c. Bakır işçiliği
  - d. Terzilik

- 3. Aşağıdaki yerlerden hangisi Roma döneminden kalma, Adana'nın sembol yapısı olarak bilinmektedir?**
  - a. Ulu Cami
  - b. Misis Antik Şehri
  - c. Bakırcılar Çarşısı
  - d. Taş Köprü

- 4. Metinde anlatılan, bir masanın etrafında çeşitli hayvanların resmedildiği, bir efsaneye konu olan yer neresidir?**
  - a. Atatürk Müzesi
  - b. Ulu Cami
  - c. Misis Antik Şehri
  - d. Taş Köprü